

РЕШЕНИЕ

№ ***

гр. София, 24.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шести декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Нели Куцкова

Членове: Яна Вълдобрева
Мария Яначкова

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Яна Вълдобрева Въззивно гражданско дело № 20211000502101 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258-чл.273 от ГПК.

С решение от 10.03.2021г., постановено по гр.дело № 17164/2018г. на Софийския градски съд, I ГО, 12 състав, Министерство на правосъдието е осъдено да плати на В. Х. А. сумата 30 000 лева, на основание чл.441, ал.1, изр.2-ро от ГПК, във връзка с чл.49 от ЗЗД, ведно със законната лихва, считано от 30.10.2017г. до окончателното плащане и сумата 1 412 лева – съдебни разноски, като главният иск е отхвърлен за разликата над 30 000 лева до претендираните 35 700 лева и В. Х. А. е осъден да плати на МП съдебни разноски в размер 48 лева и на основание чл.78, ал.8 от ГПК, във връзка с чл. 37 от ЗПрП и Наредбата към него, сумата 50 лева за юрисконсултско възнаграждение; оставено е без разглеждане искането на В. Х. А. за присъждане на законна лихва върху главницата за периода до 30.10.2017г., като процесуално недопустимо; на основание чл. 38 ЗАДв, МП е осъдено да плати на адв.Х. адвокатско възнаграждение в размер 1 430 лева.

С решението на СГС е отхвърлен предявеният от Министерство на правосъдието против С. А. Х. обратен иск с правно основание чл. 54 от ЗЗД, във връзка с чл. 219, ал. 3 от ГПК и МП е осъдено да плати на С.Х. разноски по делото в размер 600 лева.

С определение от 26.07.2021г., постановено по гр.дело № 17164/2018г. на Софийския градски съд, I ГО, 12 състав, е оставено без уважение искането на Министерство на правосъдието по чл. 248 ГПК за изменение на решението в частта за разноските.

Въззивна жалба е подадена от Министерство на правосъдието, чрез юрк.

В.Д., против решението на СГС в осъдителната му част, както и в частта, с която е отхвърлен предявеният от министерството против С.Х. обратен иск с правно основание чл. 54 ГПК. Жалбоподателят, чрез процесуалния си представител, смята, че в обжалваните части решението е неправилно и незаконосъобразно. Оспорва изводите на съда, че е установено наличието на предпоставките на чл.45 ЗЗД като твърди, че тези изводи не се основават на събраните по делото доказателства и не съответстват на приложимите разпоредби, уреждащи принудителното изпълнение. Поддържа, че съдът не е съобразил, че приетите в производството заключения на Съдебно-оценителните експертизи са оспорени от Министерство на правосъдието; не са обсъдени представените от министерството доказателства и материалите по изп.дело № 20/2011г. по описа на ДСИ Х.; не са взети предвид обясненията на ищеца, дадени по реда на чл. 176 ГПК и установените с тях факти. Сочи, че съдът не е отчетел обстоятелството, че към 2018г. данъчната оценка на процесния недвижим имот е в размер 434,50 лева, както и че според документите, съдържащи се в изп. дело № 20/2011г., изнесеният на публична продан имот представлява „пасище, мера”, като липсват данни статутът му да е бил променен към този момент, както твърди ищецът. Поддържа, че с оглед разпоредбата на чл. 468, ал.2 ГПК в приложимата й редакция за ищеца, в качеството му на длъжник в изпълнението, е съществувала правната възможност да представи доказателства, че имотът е с променен статут и въз основа на това да поиска от ЧСИ извършването на нова оценка и доколкото не се установява такива действия да са предприемани от негова страна, приетото от съда съпричиняване от страна на ищеца за настъпването на вредоносния резултат е следвало да бъде определено на 100 %. Според жалбоподателя, по делото е категорично установено, че ДСИ Х. е процедира в пълно съответствие със закона при осъществяване на публичната продан на процесния имот, като не е установено нито едно нарушение на конкретно нейно задължение по изп.дело № 20/2011г. Предвид изложеното иска да бъде отменено решението в осъдителната част и вместо това да бъде постановено друго, с което предявеният иск по чл. 441 ГПК бъде отхвърлен. Изложени са и съображения, че предявеният от МП против ДСИ Х. обратен иск е доказан, поради което съдът е следвало да го уважи.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК от въззиваемия ищец В. Х. А., чрез пълномощника адв. Й.Х., е постъпил отговор на въззивната жалба на МП, с който същата се оспорва, като неоснователна.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК, от С. А. Х.-конституирана в производството, като трето лице помагач на страната на МП, е постъпил отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва, в частта относно искането на жалбоподателя за уважаване на предявения обратен иск.

Въззивна жалба против решението на СГС в осъдителната му част е подадена и от С. А. Х.. Жалбоподателката сочи, че решението в обжалваната част е постановено при нарушение на материалния закон и е необосновано. Поддържа, че не е установено наличието на предпоставките на деликта по чл. 441 ГПК във вр. с чл. 49 ЗЗД, тъй като не е доказано по делото, като съдебен изпълнител, да е извършвала противоправни действия, в пряка причинно следствена връзка с които да са настъпили вреди за ищеца. Сочи, че не е налице нормативно определено задължение за съдебния изпълнител да изисква скица на имота, нито към момента на възбраната, нито към момента на описа, оценката или публичната продан, като в този смисъл е разпоредбата на чл. 483 и сл. ГПК и трайно установената съдебна

практика на ВКС. Твърди, че по време на изпълнителния процес по изп.дело № 20/2011г., тоест в периода от м.февруари 2011г. до м. юли 2014г., ищецът В. А., като длъжник в изпълнението, редовно и лично е получавал от ДСИ уведомления за предприетите действия и във всички получени от него книжа имотът е описван с начин на трайно ползване „пасище мера”, въз основа на представените от взискателя документи, установяващи правото на собственост върху имота на длъжника и скицата на същия. Сочи, че в този период длъжникът А. не е възразил относно статута на имота, нито е представил на ДСИ по висящото изп.дело доказателства-скица или друг документ, от които да се установи, че процесният имот е с променен статут. Жалбоподателката твърди също, че ищецът не е доказал, че при по-висока цена на имота публичната продан е щяла да се реализира на тази цена, с оглед на което смята, че по делото не са доказани настъпили реални вреди за длъжника в изпълнението. Поддържа, че в изпълнителното дело от взискателя е представена скица на имота с № Ф00281/01.07.2008г., в която същият е описан с трайно ползване „пасище, мера”, а според представената на 30.10.2017г. от ищеца скица със същия номер и дата на издаване - № Ф00281/01.07.2008г., имотът е с начин на трайно ползване „индив.застр.”. Сочи, че е била длъжна да съобрази всички налични данни по изп.дело, каквото е и сторила. Твърди, че представянето на скица с невярно съдържание със сигурност е довело до преценка, която е щяла да бъде различна, ако взискателят е представил истинска скица. Поддържа, че преценката ѝ е щяла да бъде различна и ако длъжникът е изпълнил задължението си да декларира имота в общината, като такъв с променен статут, както и ако длъжникът А. след получаване на съобщението за публичната продан е представил истинската скица и е заявил, че не е съгласен с определената цена на имота, тъй като земята е с променен статут. Смята, че само ако ДСИ е разполагала с подобна информация и не се е съобщила с нея, би могло да се говори за виновно противоправно поведение. Предвид всичко изложено иска да бъде отменено решението в обжалваната част и вместо това да бъде постановено друго, с което предявеният осъдителен иск против МП бъде отхвърлен.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК от въззиваемия ищец В. А., чрез пълномощника адв. Й.Х., е постъпил отговор на въззивната жалба на третото лице Х., с който същата се оспорва.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК от Министерство на правосъдието е постъпил отговор на въззивната жалба на Х., в който са изложени съображения за основателност на същата.

Постъпила е частна жалба от Министерство на правосъдието против определението от 26.07.2021г. по гр.дело № 17164/2018г. на СГС, I ГО, 12 състав, с което е оставено без уважение искането на министерството по чл. 248 ГПК за изменение на решението в частта за разностите.

Въззивните жалби са допустими-подадени са в предвидения в процесуалния закон срок от легитимирани страни в процеса против валидно и допустимо съдебно решение, подлежащо на въззивно обжалване, поради което следва да бъдат разгледани по същество.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, 4 състав, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от В. Х. А. с искова молба, с която против Министерство на правосъдието е предявен иск с правно основание чл.441 ГПК във вр. с чл.49 ЗЗД за осъждане на ответника да плати на ищеца сумата 35 700 лева.

В исковата молба се твърди, че ищецът бил собственик на имот № 000399 с площ 12,933 дка и с начина на трайно ползване „индивидуално застрояване” и имот № 000112 с площ 4,941 дка с начин на трайно ползване „ливада”, придобити от него чрез покупко-продажба. Сочи се, че тези имоти били предмет на принудително изпълнение по изп.дело № 20/2011г. по описа на ДСИ при РС-Казанлък, в резултат на което били продадени на публична продажба и възложени на възникателя в изпълнението срещу сумата 4032,75 лева.

Ищецът твърди, че след направена справка установил, че в съдебното изпълнение имотите били оценени като земеделски земи с цена 3 900 лева-първият и 1 477 лева – вторият и били изнесени на публична продажба при първоначална цена 75% от началната оценка. Сочи, че в изпълнителния процес по отношение на имот № 000399 не било съобразено, че същият е с променен статут-от начин на трайно ползване „пасище, мера” на начин на трайно ползване „индивидуално застрояване”, което определя и значително по-висока оценка на този имот. Смята, че в периода на публичната продажба цената на имота е била между 50 000 лева и 80 000 лева, което означава, че минималната начална продажна цена след редуцирането ѝ със 75% би била между 37 500 лева и 60 000 лева. Сочи, че разликата между обявената начална цена за този имот при публичната му продажба 2 925 лева и тази, която е следвало да бъде обявена-между 37 500 и 60 000 лева, а именно от 34 575 до 57 075 лева, представлява размера на причинените му от незаконосъобразните действия на ДСИ имуществени вреди, като уточнява, че в производството претендира сумата 35 700 лева. Сочи, че тъй като изготвената по изп.дело оценка на имота, определената начална цена на продажбата и постановлението за възлагане не подлежат на обжалване, за него не съществува друг път за защита и за обезщетяване на причинените му вследствие на незаконосъобразното принудително изпълнение имуществени вреди.

В срока за отговор на исковата молба ответникът Министерство на правосъдието оспорва предявения иск по основание и размер. Оспорва твърденията на ищеца, че имот № 000399 към момента на публична продажба бил с променен статут. Твърди, че в изпълнителното дело се съдържат документи, според които имотът е със статут на трайно ползване „пасище, мера” и именно като такъв е оценен от вещото лице, назначено от съдебния изпълнител, като ДСИ законосъобразно е провел изпълнителното производство и е определил цената на имота въз основа на оценката на вещото лице. Ответникът сочи, че ищецът-длъжник в изпълнението е бил надлежно уведомяван от ДСИ за всички предприети действия, като същият не е правил възражения, включително и относно оценката на имота, изготвена от вещото лице. Смята, че не са налице противоправни действия, извършени от страна на ДСИ, в резултат на които ищецът да е претърпял вреди, поради което иска бъде отхвърлена предявената осъдителна претенция.

По искане на ответника в първоинстанционното производство, като трето лице помагач, на основание чл. 219 ГПК, е конституирана ДСИ С. А. Х. и е приет за съвместно разглеждане предявен от МП против Х. обратен иск с правно основание чл. 54 ЗЗД.

Третото лице помагач-С. А. Х. оспорва предявените искиове. Не оспорва твърденията в исковата молба, че в качеството си на ДСИ е предприела действия по изп.дело № 20/2011г., но твърди, че тези действия са законосъобразни, поради което оспорва твърденията за претърпени от ищеца имуществени вреди. Прави възражение за съпричиняване на вредите от страна на ищеца, като твърди, че същият е бил надлежно уведомяван за всяко предприето в изп. производство действие, като своевременно не е информирал ДСИ за промяната на предназначението на имота. Прави възражение за погасяване по давност на увеличената част от осъдителната претенция. По отношение на обратния иск излага съображения, че не са налице предпоставките за уважаването му.

Софийският апелативен съд, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Страните не спорят, че 04.12.2007г. с договор за покупко-продажба на недвижими имоти-зеделски земи, оформен с нот.акт № 116, том VIII, рег. № 12538, дело № 1363/2007г. на нотариус П. К., вписана с рег. № *** на НК и с район на действие РС-Казанлък, ищецът В. Х. А. е придобил от А. С. М. и К. Г. М. имот № 000112 по плана за земеразделяне на с.***, община Мъглиж с площ 4,941 дка, представляващ използвана ливада и имот № 000399 по плана за земеразделяне на с.***, община Мъглиж с площ 12,933 дка, представляващ пасище мера.

Към исковата молба е приложена скица № 000281/01.07.2008г., издадена от ОСЗГ-Мъглиж, за имот № 000399 в землището на с. ***, общ.Мъглиж, според която имотът е с площ 12,933 дка и с начин на трайно ползване „индив.застр.". В скицата е посочено, че същата е със срок на валидност 6 месеца.

Установява се от представените писмени доказателства, че по молба на И. А. И. и въз основа на издаден в негова полза изпълнителен лист от 14.10.2010г. по ч.гр.д. № 578/2010г. на РС-Свиленград, против В. Х. А. за сумата 4000 лева, дължима по запис на заповед от 20.01.2010г., ведно със законната лихва, считано от 24.09.2010г., по описа на ДСИ при РС-Свиленград е било образувано изп.дело № 6/2011г., по което ДСИ К. е наложил възбрани върху описаните имоти, собственост на длъжника А., вписани на 21.02.2011г.в дв. вх. № 1034, акт 59, том 1, п. 21149 и п.25150; на 16.02.2011г. ДСИ К. е изпратил до длъжника ПДИ, с която го е уведомирал и, че върху притежаваните от него недвижими имоти има наложени възбрани, включително и върху имот № 399, представляващ пасище с площ 12,933 дка, като поканата е получена лично от длъжника на 21.02.2011г.

В кориците на изпълнителното дело се съдържа скица № 000281 от 01.07.2008г. на имот № 000399, намиращ се в землището на с. ***, общ.Мъглиж с площ 12,933 дка, според която имотът е с начин на трайно ползване „пасище, мера". В скицата е посочено, че същата е със срок на валидност 6 месеца. Не се спори по делото, че тази скица е представена на ДСИ от вискателя И. И..

По искане на вискателя И., на 23.02.2011г. с констативен протокол по чл. 434 ГПК, изп.дело № 6/2011г. е изпратено по подсъдност на ДСИ при РС-Казанлък за извършване на опис, оценка и публична продажба на възбранените недвижими имоти, описани в наложената възбрана с вх. рег. № 1034 от 21.02.2011г.

Установява се, че по описа на ДСИ при РС-Казанлък е образувано изп.дело № 20/2011г. с взыскател И. И. и длъжник В. А. за сумата 4 726,51 лева, като на 01.03.2011г. ДСИ Х. е изпратила до длъжника ПДИ, получена лично от него на 11.03.2011г.

На 11.07.2013г. е съставен протокол за опис на имот № 000112 в с. ***, общ.Мъглиж с площ 4,941 дка, представляващ използвана ливада и на имот № 000399 в с.***, община Мъглиж с площ 12,933 дка, представляващ пасище мера.

По искане на ДСИ за установяване на неплатени данъци по отношение на недвижимите имоти, от Община Мъглиж е постъпил отговор с изх. № 11-03-108 от 22.07.2013г., че по отношение на използвана ливада с № 000112 и по отношение на пасище-мера с № 000399, намиращи се в с. ***, общ. Мъглиж няма подадени декларации за собственост в общината.

В изпълнителното производство е била назначена оценителна експертиза, изготвена от вещото лице инж. Р., според заключението на която пазарната стойност на имот № 000399 с площ 12,933 дка, представляващ пасище-мера е 3 900 лева. При изготвяне на оценката експертът е съобrazil, че имотът представлява земя VI категория и граничи с регулацията на селото, като отстои на около 17 км от гр. Мъглиж.

Не се спори по делото, че по изп.дело № 20/2011г. имотите са изнесени на публична продажба при първоначална цена в размер 2 926 лева за имот № 000399 с площ 12,933 дка и представляващ пасище, мера. Установява се, че на 14.08.2013г. обявлението за насрочената публична продажба е поставено на определеното за това място на Кметството на с. ***, както и че на 20.08.2013г. длъжникът А. го е получил и лично.

Установено е, че взыскателят И. И. е участвал в наддаването за проданта на имот № 000399, че с протокол от 14.10.2013г. ДСИ Х. е обявила И. за купувач на процесния имот за сумата 2 925 лева; че ДСИ е изготвила разпределение на постъпилата в изпълнението сума и че същото е предявено на длъжника А..

На 09.07.2014г. ДСИ Х. е изготвила постановление за възлагане, с което е възложила на взыскателя И. И. двата недвижими имота, включително и имот № 000399 с площ 12,933 дка, представляващ пасище, мера; на 14.07.2014г. длъжникът лично е уведомен за изготвеното постановление за възлагане; на 21.07.2014г. постановлението е влязло в сила, като на 19.09.2014г. същото е вписано в АВп, СлВп-Казанлък.

От приетите в първоинстанционното производство писмени доказателства, представени по искане на съда в заверен препис от ОДЗ-Стара Загора и ОСЗ-Мъглиж, се установява, че с решение № 13 от 13.12.2007г. на МЗП-Областна дирекция „Земеделие и гори“ –Стара Загора, комисия по чл. 17, ал.1, т.1 ЗОЗЗ, е утвърдила площадката за проектиране на обект „Жилищна сграда“, с която се засяга 12 933 кв.м земеделска земя, VI категория, неполивна, представляваща имот № 000399, намиращ се в землището на с. ***, община Мъглиж, собственост на А. С. М..

На 07.01.2008г. кметът на община Мъглиж е издал заповед, с която е одобрил ПУП – план за застрояване на поземлен имот № 000399 в землището на с.***, общ.Мъглиж, който предвижда свободно и малкоетажно жилищно застрояване в имота.

С решение № 4/13.05.2008г. на МЗХ-Областна дирекция „Земеделие“-Стара

Загора, на основание чл. 24, ал.2 от ЗОЗЗ и чл. 41, ал.1 ППЗОЗЗ, е променено предназначението от земеделска земя, VI категория на имот № 000399, намиращ се в землището на с. ***, община Мъглиж с площ 12 933 кв.метра, собственост на А. С. М. за изграждане на обект „два броя жилищни сгради с гаражи”.

Представено по делото е платежно нареждане към бюджета от 19.06.2008г. за сумата 3 521,91 лева, според което В. А. е платил посочената сума, като такса, на основание чл.30, ал.1 ЗОЗЗ и т.66 от Решение №4 на ОДЗ-Стара Загора от 13.05.2008г.

Според удостоверение № 484/31.08.2009г. на ОСЗ-Мъглиж, имот № 000399 с площ 12,933 дка, собственост на В. А. е с начин на предназначение индивидуално застрояване.

По делото не се спори, че ищецът не е поискал издаване на разрешение за строеж за процесния имот № 000399. Не се спори, че след придобиването на имота през 2007г., включително и към 22.07.2013г., по отношение на имот № 000112- използвана ливада и по отношение на имот № 000399-пасище-мера, намиращи се в с. ***, няма подадени декларации за собственост в община Мъглиж.

В първоинстанционното производство е допусната и приета съдебно-оценителна експертиза, изготвена от вещото лице инж. П. Я., от чието заключение са установява, че имот № 000399 в землището на с. ***, общ.Мъглиж се намира на 100 метра от най-близката урбанизирана територия и от пътя и представлява пасище-мера, като според извадката от Икар и скиците в изп.дело имотът представлява пасище-мера. Вещото лице, след като е съобразило представените по делото документи-заповед за одобрение на ПУП от 07.01.2008г. и решението на МЗГ за промяна предназначението на земята, е изготвило оценка на имота в два варианта. Изчислило е, че пазарната стойност на имота като земеделска земя е 5 044 лева, а като имот със сменено предназначение е 51 500 лева.

Във връзка с оспорване от страна на МП на съдебно-оценителната експертиза на инж.Я., в производството пред СГС е допусната и приета повторна оценителна експертиза, изготвена от вещото лице инж. В. К.. Вещото лице след като се е запознало с материалите по делото е приело, че от 19.06.2008г. - след плащането към бюджета, процесният имот е със статут на неземеделски имот с одобрен ПУП-ПЗ-индивидуално застрояване на две къщи с гаражи. Установило е, че имотът граничи с регулацията на с.*** и с водното течение на р. Селченска, до имота има транспортен достъп, а до с. *** има път с трайна настилка. Според този експерт пазарната стойност на имота към датата на обявяване на публичната продан, е 50 785 лева.

При така установените факти, Софийският апелативен съд, 4 състав, прави следните изводи:

Съдът е сезиран с осъдителен деликтен иск с правно основание чл. 441 ГПК, във вр. с чл. 49 ЗЗД, във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД, както и с обратен иск, предявен при условията на евентуалност.

Съгласно правилото на чл. 45 ЗЗД, за да бъде ангажирана деликтната отговорност на ответника, е необходимо наличието на фактически състав от следните елементи: извършено от него деяние - действие или бездействие, противоправност на деянието, вина, вреда и причинна връзка между деянието и вредата. В случая се касае за ангажиране обективната отговорност на ответника –

Министерство на правосъдието, на основание чл. 49 ЗЗД, във вр. чл.45 ЗЗД, във вр. с чл.441, ал.1 ГПК - за вреди, причинени вследствие действията/бездействията на ДСИ по конкретно изпълнително дело, които ищецът счита за незаконосъобразни. За извършените действия от ДСИ отговорност носи държавата чрез министъра на правосъдието, явяващ се оправомощен да го назначи - чл. 265 ЗСВ, като съдебният изпълнител изпълнява функциите си по трудово правоотношение, уредено в ЗСВ при субсидиарното приложение на Кодекса на труда.

Съдебната практика по приложението на чл. 441 ГПК е категорична, че действието на съдебния изпълнител ще бъде неправомерно в случай, когато то е предприето въпреки нормативната забрана за извършването му или въпреки това, че не са налице необходимите за извършването му предпоставки. Същевременно бездействието му ще бъде противоправно, когато не се предприема действие, което следва да бъде извършено по силата на правна норма или въпреки направеното от съответната страна искане за това, макар и да са налице предвидените в закона предпоставки за извършване на действието. Освен това се изисква и вина на съдебния изпълнител по отношение на противоправното действие или бездействие. В този смисъл решение № 207 от 11.04.2019г. по гр. дело № 3201/2017 г., на IV ГО на ВКС.

В случая ищецът твърди и се домогва да докаже, че ДСИ е изнесла на публична продажба недвижим имот на занижена цена, без да съобрази, че към този момент имотът вече е бил с променено предназначение на ползване-от земеделска земя в имот за индивидуално застрояване.

Изпълнението върху недвижимите вещи е уредено в глава 43, раздел I ГПК. Обектът на принудителното изпълнение се определя съобразно притежаваното от длъжника имущество и стойността на същото спрямо размера на дълга, като действията по изпълнението продължават до пълното му погасяване. От доказателствата по делото безспорно се установява, че съдебният изпълнител е събирал данни за собствеността на имота - предмет на публичната продажба, каквото е процесуалното му задължение по чл. 483 от ГПК. Съгласно цитираната норма СИ описва посочения от вискателя имот, след като се увери, че той е бил собственост на длъжника към деня на налагане на възбраната. Съдебният изпълнител извършва проверка на собствеността на имота, към който е насочено принудителното изпълнение, чрез справка в данъчните или нотариалните книги или по друг начин, включително чрез разпит на свидетели. Данни за индивидуализацията на имота за населени места и землищата към тях, където има одобрена кадастрална карта по реда на ЗКИР, се събират и от кадастралните регистри.

Действително, както се сочи във въззивните жалби, в правилата на ГПК относно изпълнителния процес и в частност в чл. 483 ГПК, липсва изрично задължение на съдебния изпълнител да изисква скица за имота. В същия смисъл са и разясненията, дадени в ТР № 7 от 25.04.2013г. по тълкувателно дело № 7/2012г. на ОСГТК на ВКС, според които при вписването на възбрани изискванията за представяне на скица и описание на имота съгласно ЗКИР нямат практическа стойност при сега действаща система на вписване, т.к.вписването е по партида на ответника- а не по партида на имота. В тълкувателното решение ВКС пояснява, че при налагане на възбрана е достатъчно имотът да бъде описан съгласно чл. 6, ал. 1, б. „В” от ПВ и не е необходимо представяне на скица-копие

от Кадастралната карта с извлечение от кадастралния регистър.

В същото време, следва да бъде посочено, че разпоредбата на чл.483 ГПК вмениява по общ начин задължение на съдебния изпълнител да се увери в собствеността на описания имот, като предвидените способи за това не са изчерпателно изброени. Посочената законова уредба показва, че съдебният изпълнител трябва да събира разностранни доказателства и да ги преценява в съвкупност преди да извърши преценка за собствеността на имота и неговия статут, като анализира и взема предвид всеки факт, който според закона е релевантен или представлява индиция за съществуването на правото на собственост и начина на ползване на имота.

Цената от публичната продажба е тази, която имотът е постигнал от наддаването. Тя служи за удовлетворяване на вискателя и на присъединените кредитори, а остатъкът от нея (ако такъв има), съдебният изпълнител връща на длъжника. В конкретния случай обсъдените писмени доказателства водят до категоричния извод, че ДСИ, макар да е изследвал принадлежността на правото на собственост на длъжника върху процесния имот, не е положил нужните усилия за пълно и задълбочено изследване на предназначението на имота към датата на продажбата, което има за последица описването и изнасянето му на публична продажба на по-ниска цена, в нарушение на процесуалния закон. По делото категорично се установи, че приложената към молбата за образуване на изпълнителното производство скица на имота № 000399 не е била валидна още към 01.02.2009г., тоест близо две години преди датата на образуване на изпълнителното дело, поради което САС приема, че скицата на имота, послужила при изготвяне на описа и за определяне на оценката му в изпълнителното производство, не е съдържала актуални данни за неговото предназначение и за начина му на ползване.

Според правната доктрина вещите имат стопанско и нестопанско (битово) предназначение и промяната на предназначението им е фактическо действие, което излиза извън рамките на обикновеното управление (Сборник „Научни трудове”, кн.7, т.2, 2001г., изд. на Пловдивско университетско издателство, с.189-198; също М., М. Кой определя предназначението на вещта.-Практическо право, 1993г.,кн. №3, с. 14-16). Безспорно, промененото предназначение на един имот не засяга правото на собственост, нито намалява цената му. Напротив, в повечето случаи води до повишаване на неговата цена и привлекателност и до по-бързото реализиране на вземанията, вследствие на публична продажба. Предвид това въззивният съд смята, че за съдебните изпълнители е налице задължение да изискат актуална скица на имота, когато представената по изпълнителното дело е с изтекъл срок на валидност, както и да следят към момента на изготвяне на описа и оценката дали по отношение на имота има подадени заявления за промени на предназначението им и дали има впоследствие изменения на влезли в сила ПУП, още повече, както се посочи вече, където има одобрена кадастрална карта по реда на ЗКИР, съдебният изпълнител е длъжен да я изиска от съответната служба по ГKK, ако не му е била представена такава за имота към момента на описа и оценката.

По делото са налице категорични данни, че към момента на образуване на изпълнителното дело-м.февруари 2011г., към момента на изготвяне на оценката на имота и изнасянето му на публична продажба-м.юли 2014г. вече е била издадена заповедта на кмета на община Мъглиж от 07.01.2008г., с която е одобрен ПУП –

план за застрояване на поземлен имот № 000399 в землището на с.Селце, предвиждащ свободно и малкоетажно жилищно застрояване в имота; постановено е решението № 4/13.05.2008г. на МЗХ-Областна дирекция „Земеделие“-Стара Загора, с което на основание чл. 24, ал.2 от ЗОЗЗ и чл. 41, ал.1 ППЗОЗЗ, е променено предназначението от земеделската земя, VI категория на имота, намиращ се в землището на с. *** в такова за изграждане на обект „два броя жилищни сгради с гаражи“, като същото е влязло в сила на 19.06.2008г., когато е платена към бюджета и предвидената в чл.30, ал.1 ЗОЗЗ такса за промяната, предвид разпоредбата на чл. 24, ал. 4 ЗОЗЗ в ред. ДВ, бр. 28/2001г. Поради това, доколкото процесният имот е описан, оценен и продаден на публична продажба със статут на земеделска земя, а не като имот, за който е предвидено застрояване, е налице реално причинена, настъпила имуществена вреда за длъжника в изпълнението, вследствие незаконосъобразно проведеното изпълнителното производство, заради противоправното бездействие на органа по изпълнението да съобрази актуалното предназначение и начин на ползване на имота. При това положение е налице фактическия състав на чл.49, във връзка с чл.45 ЗЗД, във връзка с чл.441 ГПК, поради което ответникът – МП дължи обезщетение.

Обезщетението за имуществени вреди ищецът, в качеството на увреден длъжник от действията на ДСИ, е претендирал в размер 35 700 лева, представляващ разликата между обявената начална цена за имот № 000399 при публичната му продажба - 2 925 лева и тази, която е следвало да бъде обявена, с оглед актуалното му предназначение на имот за застрояване. Обсъдените, приети в първоинстанционното производство съдебно оценителни експертизи, които въззивният съд кредитира като обективни и задълбочени, изготвени след проверка на събраните по делото писмени доказателства, от които се установява актуалния вещно-правен статут на процесния имот към момента на публичната продажба, са категорични в изводите си, че пазарната стойност на имота към датата на обявяване на публичната продажба, е над 50 000 лева. Предвид това, САС споделя извода на състава на СГС, че собственият на ищеца актив е бил продаден/осребрен на съществено занижена цена, в резултат на което ищецът-длъжник по изпълнението е претърпял имуществена вреда в размера 35 700 лева, изчислен при съобразяване оценката на вещите лица, обявената цена на продавката, правилото на чл. 485 от ГПК във връзка с чл. 468, ал. 1 от ГПК и със заявения размер на претенцията.

Нормите на чл. 485 и чл. 468 от ГПК (в редакцията преди изменението в ДВ бр. 86 от 2017г.) не регламентират задължение на ДСИ за назначаване на вещно лице, което да определи цената на недвижимия имот- предмет на публична продажба, а уреждат негово правомощие, което той по своя преценка може да упражни. Обсъди се вече, че по конкретното изп.дело ДСИ е назначил експерт за определяне на началната цена на имота, но дори да се приеме, че това вещно лице е съпричинило, по смисъла на чл. 53 от ЗЗД процесната вреда, това обстоятелство не може да освободи съдебния изпълнител, съответно Министерство на правосъдието от отговорността по чл. 45 от ЗЗД и чл. 49 от ЗЗД, с оглед правилото на чл. 122, ал. 1 от ЗЗД.

Въззивният съд напълно споделя извода на състава на СГС, че е основателно своевременно направеното от третото лице –помагач възражение за съпричиняване на вредите от страна на ищеца-длъжник, който е бездействал и не е представил пред ДСИ писмени доказателства относно актуалния статут на

осребрявания имот, нито е поискал събирането на такива доказателства, които са пряко относими към актуалното му предназначение и начин на ползване, съответно към неговата стойност, нито е поискал преизчисляване на цената на имота с оглед промяната на трайното му предназначение след придобиването му като земеделска земя през 2007г. Съдът обаче, не споделя защитната теза на жалбоподателя-ответник Министерство на правосъдието, че доколкото длъжникът, който е бил надлежно и лично уведомяван за всяко предприето от ДСИ действие по изпълнението, не е уведомил СИ и не е ангажирал доказателства в хода на изп.дело № 20/2011г. относно промяната на предназначението на имота, то съпричиняването следва да бъде определено на 100%. За да бъде направен подобен извод би следвало категорично да бъде установено, че вредите са по причина единствено на бездействието на длъжника, а не на действия/ бездействия на съдебния изпълнител, извършил осъществения изпълнителен способ-проданта на имота като земеделска земя.

Съдебният изпълнител е овластен и натоварен от закона със задължението да гарантира законосъобразното протичане на изпълнителния процес и при защита правата на всички страни в производството, като евентуалното бездействие на длъжника да защити правата си не изключва отговорността на СИ. Както е посочил състава на първоинстанционния съд към момента на изп.дело № 20/2011г. за длъжника не е била предвидена защитата по чл. 435, ал. 2, т. 4 от ГПК, във връзка с чл. 485, ал. 2 от ГПК. Отделно от това правилото на 435, ал. 3 от ГПК нито към онзи момент, нито към днешна дата позволява да бъде оспорвана направената в рамките на изпълнението оценка. Предвид изложеното въззивният съд намира, че степента на принос на длъжника за настъпването на вредоносния резултат следва да бъде определена **около 16 %**, като приетото обезщетение следва да се намали с този процент и на ищеца да бъде платено обезщетение в размер **30 000 лева**, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане.

Поради уважаване на главния иск, въззивният съд дължи произнасяне и по предявения от МП обратен иск против ДСИ Х..

САС намира, че предявеният от МП против ДСИ Х. **обратен иск е неоснователен**. В решение № 132 от 23.07.2020г., постановено по гр.д. № 3781/2019г. на IV ГО на ВКС е посочено, че министърът на правосъдието назначава държавните съдебни изпълнители след конкурс (чл. 265 ЗСВ), като Законът за съдебната власт не урежда тяхната имуществена отговорност за обезщетението по чл.441, ал.1, изр.2 ЗЗД, вр. чл.49 ЗЗД, което Министерството на правосъдието е изплатило на увреденото лице, а се прилагат разпоредбите на Кодекса на труда (чл. 229 ЗСВ). Тази имуществена отговорност на държавния изпълнител се осъществява при условията и по реда на глава X, раздел II от Кодекса на труда. Когато вредата от процесуалната незаконосъобразност на принудителното изпълнение държавният съдебен изпълнител е причинил умишлено, в резултат на престъпление и не при или повод изпълнението на трудовите задължения, възникнали с назначението, съгласно чл.203, ал.2 КТ, правото на възстановяване е по чл. 54 ЗЗД и в размера на дължимото и платено от Министерството на правосъдието (чл.203, ал.2 КТ). Когато вредата от процесуалната незаконосъобразност на принудителното изпълнение, ДСИ е причинил по небрежност, правото на възстановяване е в размера на дължимото и платено от Министерството на правосъдието, но не повече от месечното трудово

възнаграждение.

За да бъде ангажирана пълната имуществена отговорност на ДСИ трябва да се установи такова субективно негово отношение към деянието и неговите последици, което покрива хипотезите на умысла по смисъла, който наказателното право влага. Това означава, че ответникът по обратния иск трябва да е осъзнавал обществено опасния характер на деянието, предвиждал е неговите последици и е искал или допускал настъпването им. В конкретния случай, противно на твърденията на МП, изложени едва във въззивната жалба не са събрани никакви доказателства, от които да може да се направи извод за такова целенасочено поведение от страна на ДСИ.

Изводите на въззивната инстанция съвпадат с изводите на първоинстанционния съд, поради което атакуваното решение следва да бъде потвърдено в обжалваните части.

По отношение на подадената от МП **частна жалба** против определението на СГС, с което е оставена без уважение молбата на министерството за изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските, САС намира следното:

По делото е представен договор за правна защита и съдействие и пълномощно от 27.10.2017г. от ищеца в производството, с което същият е упълномощил адв. Й.Х., да го представлява до приключването на делото във всички съдебни инстанции, като в договора е посочено, че процесуалното представителство се осъществява безплатно-чл. 38, ал.2 ЗАДв.

Налице е трайно установена съдебна практика, че когато ищецът е бил представляван от адвокат при условията на чл.38 ЗАДв, адвокатското възнаграждение, което ответникът дължи на оказалия безплатна помощ адвокат се определя съразмерно уважената част от иска. Съдът е длъжен да определи дължимото според цената на иска минимално адвокатско възнаграждение съгласно Наредба № 1/2004г., да установи съотношението между уважената част от иска и цената на предявения иск и да редуцира в това съотношение минималното адвокатско възнаграждение. В случая, при определяне размера на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на ищеца, съставът на СГС е процедирал в пълно съответствие с цитираната съдебна практика, като присъденото в полза на адв. Х., при условията на чл.38 ЗАДв, възнаграждение е съобразено с цената на иска и е съразмерно с оглед уважената част от него.

С оглед оплакванията в частната жалба, следва да бъде посочено, че според трайната и непротиворечива практика на ВКС, получената безплатна адвокатска помощ страна не е длъжна да доказва пред съда затрудненото си материално положение или роднински или друг вид близки отношения с приелия да я представлява адвокат. Съдът не разполага с правомощието да преценява дали са налице предпоставките по чл. 38 от ЗАДв за предоставяне на безплатна адвокатска услуга, тъй като това е въпрос на договорна свобода. Достатъчно е да се представи договор за правна помощ, защото писмената форма е един от способите за доказването му, и в него да е отбелязано, че помощта се оказва безплатно, при условията на чл. 38 ЗАДв, какъвто е и настоящият случай, за да може съдът да присъди на адвоката на страната възнаграждение, когато изгубилата спора пред него насрещна страна е осъдена за разноски. Въпрос на договорна свобода между клиент и адвокат е когато става дума за материално затруднени лица, именно адвокатът да преценява дали конкретното лице е материално затруднено или не и

дали ще го представлява безплатно. Противната страна в производството, която по правилата на чл. 78 ГПК следва да плати направените по делото разноси, разполага с процесуалната възможност да оспори твърденията за осъществяване на безплатна правна помощ, като носи и тежестта да установи, че предпоставките за предоставяне на безплатна адвокатска помощ не са налице. В случая в първоинстанционното производство такова оспорване от страна на МП не е направено, още по-малко са ангажирани доказателства, че ищецът е имал възможност да уговори и да заплати адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по делото.

Представени са доказателства, че в първоинстанционното производство ищецът е платил ДТ в общ размер 1 429,41 лева и сумата 250 лева за депозит за вещо лице. Предвид това и с оглед изхода на спора, на основание чл. 78, ал.1 ГПК, присъдените от първоинстанционния съд в полза на ищеца разноси в общ размер 1 412 лева са определени законосъобразно.

Поради изложеното, частната жалба на МП против определението на СГС от 26.07.2021г. следва да се остави без уважение.

При този изход на спора, на основание чл. 78, ал.3 ГПК във връзка с чл. чл. 38 ЗАДв в полза на процесуалния представител на въззиваемата страна следва да се присъди адвокатско възнаграждение в размер 1430 лева.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд, 4 състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 10.03.2021г., постановено по гр.дело № 17164/2018г. на Софийския градски съд, I ГО, 12 състав, обжалваните части.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал.1 ГПК, във вр. с чл. 38 ЗАДв, Министерство на правосъдието да плати на адв. Й.Х. адвокатско възнаграждение в размер **1430 лева** за осъщественото пред САС безплатно процесуално представителство на въззиваемия ищец.

ПОТВЪРЖДАВА определение от 26.07.2021г., постановено по гр.дело № 17164/2018г. на Софийския градски съд, I ГО, 12 състав.

Решението на САС е постановено при участието на С. А. Х., конституирана, като трето лице помагач на страната на Министерство на правосъдието.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД при предпоставките на чл.280 от ГПК в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____